

Лекція №6

**Міжнародні неформальні
організації. Міжнародні
неурядові організації.**

Питання для розгляду

- «Велика Вісімка»
- Особливості створення міжнародних неурядових організацій. Класифікація міжнародних неурядових організацій.
- Міжнародна Амністія (*Amnesty International*)
- Причина створення *Human Rights Watch*.
- Вектори діяльності *Freedom House*, ключові повноваження та напрями впливу.
-

«Велика сімка»

- G7 як «Great Seven» («Велика сімка»), хоча насправді воно розшифровується як «Group of Seven» («група семи»). Вперше вживання терміну «Велика сімка» зафіксовано в статті «Прибалтика обійшлася Горбачову в 16 млрд доларів», газета «Коммерсант» від 21 січня 1991. виникла на нараді глав держав і урядів Франції, США, Великобританії, ФРН, Італії та Японії в палаці Рамбуйє 15-17 листопада 1975 (з початку 70-х років подібні зустрічі проводилися на рівні міністрів фінансів). В 1976 «шістка» перетворилася на «сімку», прийнявши до свого складу Канаду, а протягом 1991-2002 поетапно (за схемою «7 +1») перетворена в «вісімку» з участю Росії.
- Ідея проведення зустрічей керівників найбільш промислово розвинених країн світу виникла на початку 70-х років у зв'язку з економічною кризою і загостренням відносин між США, Західною Європою і Японією з економічних і фінансових питань.

«Велика сімка» (2)

У світі розрізняється три великі групи країн: індустріально розвинені країни, країни, що розвиваються, та країни із перехідною економікою. Основою промислово розвинених країн є невелика кількість держав, об'єднаних під умовною назвою “Велика сімка”. Країни “Великої сімки” – це Великобританія, Італія, Канада, Німеччина, США, Франція та Японія.

У 2003 році лідери країн “Великої сімки” та Президент Російської Федерації на самміті в Сі-Айленді (шт. Джорджія, США) визначили перелік тих питань, над якими організація буде працювати найближчим часом. До них увійшли питання: виробництва зброї масового ураження; міжнародний тероризм; транспортної безпеки; миротворчої діяльності; проблема бідності; проблема поширення СНІДу; проблема поширення поліомієліту; проблема голоду; демографічна проблема; проблема державного втручання в економіку; питання кліматичних змін і глобального потепління.

Досягнення «Великої сімки»

- Після подій 11 вересня 2001 року з ініціативи США “Велика сімка” застосовує на території своїх держав та держав – пунктів кінцевого призначення (особливо у авіаперевезеннях) посилені заходи транспортної безпеки.
- “Велика сімка” в 2004 році розробила Протокол про зменшення викидів до атмосфери шкідливих речовин. Але даний протокол набуде чинності тільки в тому випадку, якщо його ратифікують 55 держав, причому серед них повинні бути країни, що відповідають за 55 % викидів парникових газів. Згідно із Протоколом розвинуті країни, що ратифікують його, зобов’язані до 2008 – 2012 рр. скоротити свої викиди парникових газів не менше, ніж на 5 % від рівня 1990 року.
- Демографічна проблема пов’язана, передусім, із старінням націй в країнах “Великої сімки”. Його ще інколи називають “старінням золотого мільярду”. Ця проблема є однією з причин спаду темпів росту економік промислово розвинених країн у зв’язку із поступовим зменшенням працездатного населення. Заходом, до якого вдалось керівництво держав “Великої сімки”, є стимулювання зростання народжуваності шляхом збільшення соціальних виплат на утримання дитини та пропаганди в засобах масової інформації. Для запобігання можливого зменшення працездатного населення уряди країн домовились про пом’якшення умов в’їзду на їх територію іноземців, котрі прибули в пошуках роботи.

- Для боротьби із міжнародним тероризмом, а відповідно для перекриття можливих шляхів його фінансування, щорічно група з фінансових операцій країн “Великої сімки” FATF (*Financial Action Task Force*) опублікувала чорний список, що складається з держав, які не хочуть співпрацювати з іншими країнами у боротьбі з відмиванням грошей. Є ряд країн, котрі потрапляють до цього списку щорічно: Гватемала, Домініка, Єгипет, Ізраїль, Індонезія, Острови Кука, Ліван, Маршальські Острови, М’янма, Науру, Нігерія, Сент-Крістофер і Невіс, Філіппіни та інші.
- Кілька років тому особливу увагу в документах FATF було приділено Росії, з якої лише 1998 року, за даними FATF, через офшорні банківські рахунки в Науру переведено \$70 млрд. Відтак “Велика сімка” змусила Росію ухвалити законопроект для боротьби з відмиванням грошей. Зокрема відповідно до цього законопроекту всі операції на суму, яка перевищує 600 тисяч рублів, підлягають обов’язковому контролю.

- На думку експертів країн “Великої сімки” для їхньої економіки характерною та актуальною залишається проблема втручання держави у механізм ринкових відносин. Основним аспектом цієї проблеми є питання високих соціальних виплат по безробіттю.

«Велика вісімка»

- «Велика вісімка» не є міжнародною організацією, вона не базується на міжнародному договорі, не має статуту і секретаріату. Рішення «вісімки» не мають обов'язкової сили. Як правило, мова йде про фіксацію наміри сторін дотримуватися узгодженої лінії або про рекомендації іншим учасникам міжнародного життя застосовувати певні підходи у вирішенні тих чи інших питань.
- Оскільки G8 не має статуту, відповідно, офіційно прийняти статус члена цього інституту неможливо. З 1996, після зустрічі клубу в Москві, Росія почала все активніше брати участь у роботі клубу. За негласним правилом саміти «вісімки» проходять щорічно по черзі в кожній з держав-членів. У Росії саміт був у 2006 році в Санкт-Петербурзі (зустріч клубу, яка пройшла в Москві в 1996 році, не була визнана самітом)
- Головою «вісімки» є протягом кожного календарного року керівник однієї з країн-членів у наступному порядку ротації: Франція, США, Великобританія, Росія (з 2006), ФРН, Японія, Італія, Канада (з 1981).
- Зустрічі глав держав і урядів країн «Групи восьми» проходять щороку (зазвичай - влітку) в черговий країні-голові. У засіданнях беруть участь, крім глав держав та урядів країн-членів, 2 представники Європейського союзу, а саме - голова Європейської комісії та керівник країни, головуючої в даний момент в ЄС. Порядок денний саміту формують шерпи - довірені особи керівників країн «вісімки».

Міжнародні неурядові організації

- Згідно з Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 1296 (XIV) від 23 травня 1968 міжнародна неурядова організація (МНВО) - це будь-яка міжнародна організація, не заснована на підставі міждержавної угоди. Згідно з резолюцією Економічної та Соціальної ради (ЕКОСОП) 1996 / 3) від 25 липня 1996 МНВО є будь-яка неурядова організація, заснована не на основі міждержавної угоди і не переслідує мети витягу комерційного прибутку.
- Європейська конвенція про визнання прав юридичної особи МНУО, прийнята РЄ в 1986 р., виокремлює три ознаки МНУО: а) некомерційний характер діяльності; б) створення відповідно до внутрішнього акта будь-якої держави; в) здійснення діяльності у двох і більше державах.

- МНО відіграють активну роль у всіх аспектах сучасних міжнародних відносин. Більш того, у ряді областей вони є лідерами. Зокрема, Міжнародний інститут з гуманітарного права (створений в 1970 р.) проводить велику роботу щодо застосування норм і принципів міжнародного гуманітарного права. Інститут регулярно скликає семінари з вивчення офіцерами законів і звичаїв війни і норм, спрямованих на захист біженців.
- Асоціація міжнародного права (створена в 1873 р.) координує дослідження з актуальних проблем міжнародного публічного та міжнародного приватного права. Організація приділяє увагу дослідженням в області колізійного права і права договорів.
- Міжнародна асоціація з кримінального права (створена в 1924 р.) розробляє принципи і посібника з застосування конвенцій з міжнародного кримінального права. Вона розробила рекомендації з модернізації національного законодавства та розвитку науки міжнародного кримінального права, скликає конференції та семінари в цій області.
- Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ), принципами діяльності якого є гуманність, неупередженість, нейтральність, незалежність, добровільність, єдність і універсальність, вніс величезний внесок у розробку принципів і норм міжнародного гуманітарного права.

Співпраця з міжурядовими організаціями

- У 1946 р. у рамках ЕКОСОП був заснований допоміжний орган - Комітет з неурядових організацій, що складається з 19 представників держав - членів ООН. Комітет розглядає прохання МНУО про надання їм консультативного статусу при ЕКОСОП і надає відповідні рекомендації Раді. ЕКОСОП приймає рішення відповідно до положень резолюції № 1296 "Заходи щодо консультацій з неурядовими організаціями". У цьому документі встановлені дві категорії консультативного статусу: I - загальний консультативний статус, II - спеціальний консультативний статус. ЕКОСОП також веде список МНУО, які підтримують відносини з Радою.
- Статус I надається МНУО, тісно пов'язаним з економічним і соціальним життям районів, які вони представляють. Зазвичай сфера діяльності такої організації багато в чому збігається зі сферами компетенції ЕКОСОП. Категорія II надається тим МНУО, діяльність яких пов'язана лише з окремими напрямками роботи ЕКОСОП. У список потрапляють ті організації, які не можуть увійти в жодну із двох категорій, але здатні надати ЕКОСОП допомогу в її діяльності.
- МНУО, що мають консультативний статус I і II, мають право представляти в ЕКОСОП письмові заяви з питань, що належать до їх компетенції, з метою поширення інформаційними каналами ООН. МНУО зі статусом I також мають право виступати перед ЕКОСОП. Кількість МНУО зі

Співпраця (2)

- Взаємовідносини та взаємодія між неурядовими міжнародними організаціями й міждержавними (міжурядовими) інституціями ґрунтується на визнанні консультативного статусу неурядових організацій та наданні їм ролі спостерігачів.
- Співробітництво неурядових організацій з міждержавними здійснюється за такими основними напрямками: надання інформації про свою діяльність і розповсюдження інформації, одержаної від міждержавних організацій; надання консультацій з питань, що входять до їх компетенції, іншим організаціям, суспільним групам та окремим особам; участь у правотворчому процесі, розробка проектів міжнародних угод; спостереження за дотриманням норм міжнародного права, особливо у сфері прав людини і у справі охорони довкілля; утворення слідчих комісій для розслідування міжнародних злочинів.
- Крім того, міжурядові організації доволі часто залучають кваліфікованих експертів із неурядових організацій з метою збору інформації, з'ясування позицій, що дає змогу спиратись на думку громадськості під час прийняття рішень.

Критерії створення МНУО

- Організація повинна мати *некомерційний характер*. В ООН некомерційний характер передбачає фінансування організації самими членами або добровільними внесками.
- По-друге, *організація не повинна використовувати або пропагувати насильницькі методи*. Відповідно не визнаються неурядовою міжнародною організацією визвольні рухи, воюючі або повсталі та інші збройні угруповання, навіть якщо їхні дії легітимні за міжнародним правом (Організація визволення Палестини, Народна організація Південно-Західної Африки (СВАПО)).
- По-третє, *організація не повинна брати участь у політиці з метою досягнення влади*. За цим критерієм до неурядових міжнародних організацій не належать політичні партії і опозиційні об'єднання політичних партій, таких як Ліберальний інтернаціонал, Соціалістичний інтернаціонал, Міжнародний союз демократів.

Структура

- Організаційна структура неурядових міжнародних організацій встановлюється на основі установчих документів та складається, як правило, з представницького органу (загального зібрання членів), постійнодіючих розпорядчих та оперативних органів, комітетів та відділів.
- Головним органом більшості неурядових організацій є загальні збори, періодичність яких зазначена у статуті. Цей представницький орган має різні назви в різних організаціях: асамблея, всесвітня асамблея, генеральна асамблея, пленарна сесія, конгрес, конференція тощо. Виконавчі органи або обираються на певний термін представницьким органом, або створюються за принципом представництва від національних організацій. Неурядові організації можуть мати два виконавчі органи з різною компетенцією і різними назвами: виконавча рада, виконавчий комітет, бюро, генеральна рада, рада директорів тощо.
- Обираються також посадові особи: президент, віце-президенти, голова виконкому та його заступники. Важливу роль серед посадових осіб відіграють генеральні секретарі, керівні діячі постійного секретаріату.
- Різні за своїми цілями та складом, формами та методами діяльності, функціональною спрямованістю неурядові організації мають доволі схожу систему керівних органів, яка складається з таких основних видів: вищі, виконавчі, адміністративні органи.

Види МНУО

- У сучасній науці неурядові міжнародні організації розрізняють за типом членства: неурядові організації, які мають конкретних членів, та неурядові організації з невизначеним членством .
- Існує також поділ неурядових організацій на три категорії: 1. Неурядові організації, організовані урядами (наприклад, неурядові організації періоду “холодної війни”). 2. Квaziнеурядові організації. 3. Неурядові організації, повністю залежні від донорів.
- Розрізняють універсальні неурядові організації (до них належать національні товариства, групи чи окремі громадяни усіх чи майже усіх країн світу), регіональні (охоплюють країни окремих географічних регіонів) та субрегіональні (входять частини регіонів).

Види (2)

- Ш. Зоргбіб розрізняє три види неурядових організацій:
- 1) сили громадської думки (наприклад, політичні – Соцінтерн; релігійні – Екуменічна Рада Церков; гуманітарні – Міжнародний Червоний Хрест);
- 2) приватні транснаціональні організації та інститути, які символізують появу на світовій арені нових економічних, окультних і неконтрольованих сил (транснаціональні підприємства та транснаціональний синдикалізм);
- 3) асоціації держав-виробників, які є міжурядовими за структурою і складом, але транснаціональними за характером діяльності і які прагнуть утвердити свій економічний вплив у міжнародній спільноті (наприклад: Міжурядова рада країн–експортерів міді; Організація країн–експортерів заліза; Міжнародна асоціація бокситу; Організація країн – експортерів нафти)

Напрями діяльності МНУО

- 1. У системі відносин “**людина-природа**” неурядові міжнародні організації спрямовують діяльність на вирішення проблем, пов’язаних із: а) захистом довкілля (екологічні проблеми); б) населенням Землі та його життєзабезпеченням (продовольчі, енергетичні, сировинні, демографічні та інші проблеми); освоєнням Світового океану та космічного простору; запобіганням стихійним лихам та боротьбою із його наслідками.
- 2. У системі відносин “**людина-людина**” неурядові міжнародні організації прагнуть до вирішення проблем: ліквідації економічної, культурної відсталості країн, що розвиваються; боротьби із злочинністю, наркоторгівлею, міжнародним тероризмом; збереження миру, розв’язання міжнародних конфліктів; забезпечення прав і свобод людини; вдосконалення освіти, науково-технічного потенціалу; боротьби з голодом та найнебезпечнішими захворюваннями.

- Аналізуючи функції, які виконують міжнародні неурядові організації, можна виокремити *інформаційну* (збір, аналіз, розповсюдження інформації); *нормативну* (участь у процесах встановлення стандартів діяльності в окремих галузях); *наглядову* (контроль за дотриманням норм права); *оперативну* (цільове використання ресурсів – технічних, гуманітарних, освітніх тощо); *формування міжнародної громадської думки*; висловлення і захист інтересів членів організації; налагодження зв'язків і співробітництва між національними організаціями, що існують поза впливом урядових структур.
- Пріоритетними формами діяльності міжнародних неурядових організацій є: прийняття постанов; участь у розробленні резолюцій; організація заходів (конгресів, конференцій, симпозіумів для обговорення актуальних проблем); проведення дослідної роботи; участь у заходах, що їх організують міжурядові організації; видання інформаційних матеріалів: організація навчання

Міжнародні неурядові організації

Міжнародна Амністія (Amnesty International) – 1961 р., UK

Amnesty International працює в семи основних напрямках: права дітей, права жінок, викорінення тортур і скасування смертної кари, права біженців, права «в'язнів совісті», захист людської гідності.

Основні способи реагування на порушення прав людини:

- Щорічні звіти – аналіз стану дотримання прав людини в усіх країнах світу
- «Освітні кампанії» – в залежності від країни (н, Туреччина – тренінг релігійних лідерів у галузі прав жінок)
- кампанії з написання листів (масовість) представникам уряду
- Публічні демонстрації
- Цільові кампанії

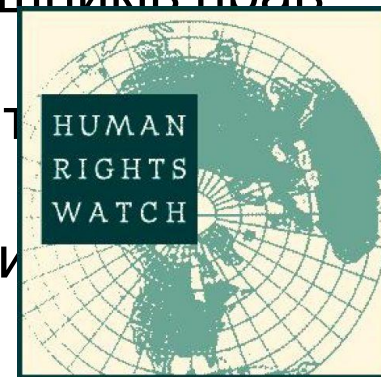

- „Міжнародна Амністія” захищає права людини, а саме:
 - Право на фізичну та психічну недоторканість, домагаючись:
 - недопущення тортур;
 - скасування смертної кари у всьому світі;
 - припинення „зникнень” та позасудових страт;
 - Свободу сумління та самовираження, вимагаючи:
 - безумовного звільнення всіх в’язнів сумління;
 - проведення справедливих і негайних судів по справам політичних в’язнів;
 - Свободу від дискримінації за будь-якими мотивами:
 - в тому числі від дискримінації за ознакою статі, раси, національного чи соціального походження, мови, релігії, політичних та інших переконань, економічного становища.
- Під час збройних конфліктів МА не підтримує жодну зі сторін та однаково засуджує порушення прав людини обома сторонами конфлікту. МА виступає проти порушень прав людини, як з боку урядів, так і з боку збройних політичних групувань (наприклад, захоплення заручників, тортури та позасудові вироки). МА виступає на захист прав цивільного населення у зонах військових конфліктів, а також прав біженців і шукачів притулку.

Human Rights Watch

1978 р.

- На відміну від Amnesty International, фокусується на: запобігання дискримінації, дитячої праці, розслідування та публікації про порушення прав людини, допомоги бездомним дітям, заборона катувань, проведення розслідувань стосовно порушників прав людини, боротьба з торгівлею людьми, продаж у
- сексуальне рабство жінок і дівчаток, права ЛГБТ, і т.

Основні способи реагування на порушення прав людини

- - проведення досліджень
- - методологія – «можливості досліджувати, викривати і ганьбити порушників»
- - фільмові фестивалі з різною тематикою по захисту прав людини
- - публічні демонстрації

Freedom House

- 1941 р.

Напрямок діяльності - дослідження для підтримки демократії, політичних свобод і прав людини

Щорічні звіти

Надає підтримку захисникам прав людини та демократії в їх зусиллях щодо заохочення відкритого уряду, що захищає права людини, зміцненню громадянського суспільства і сприяння вільному потоку інформації та ідей. Пропонує допомогу в рамках тренінгів, програм міжнародного обміну, грантів.